

Akileraarutip apparneqarnissaanik pillugu apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuut

(Inatsisartunut ilaasortaq Aqqalu C. Jerimiassen, Atassut)

Akissuteqaat

(Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoq)

Apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamut siunnersuummut qujanaq.

Akileraarusersueriaatsitta siunissami qanoq pitsaannerusumik aaqqissorneqarsinnaanerani oqallinneq Naalakkersuisut nuannaarutigaa. Inunnilli akileraarusersuisarnerup allanngortinnera, sukumiisumik kingunerisassanik misissueqqissaarnernik tunngaveqarnissaa pingaaruteqarpoq.

2024-mi inunnut akileraarusersuisarnermik aaqqissuusseqqinneq ingerlanneqarpoq.

Aaqqissuusseqqinneq ingammik isertitakitsunut akunnattumillu isertitaqartunut iluaqutsiivoq.

Aaqqissuusseqqinnermi isertitat atorneqarsinnaasut agguaqatigiisillugu 8.830 kr.-nik annertusineqarput.

Naalakkersuisut inunnut akileraarusersuisarnermik aaqqissuusseqqinnermik 2025-mi naliliigallarput.

Aaqqissuusseqqinnerup inuiaqatigiinni aningaasaqarnikkut naligiinnginnermik annikillisaanermut uuttorneqarsinnaasumik ilapittuinissaa ilimanaateqartoq, naliliinerup takutippaa. Taamattaaq aaqqissuusseqqinneq inunnut isertitakitsutut akunnattumillu isertitaqartutut suliffilinnut aningaasaqarnikkut kivitsiivoq, suliffissarsiortuunermillu suliffeqarnermut ikaarsaarneq aningaasaqarnikkut pilerinarnerulersillugu.

Tamanut annertoqatigiimmik 30 procentimik akileraaruteqarneq, arlaatigulluunniit ilanngaataqanngitsoq akileraarusiisarnikkut pisariinnerpaallunilu allaffissornikinnerpaassasoq siunnersuuteqartup isumaqarnera atuarneqarsinnaavoq. Tamanut annertoqatigiimmik 30 procentinik akileraarulli pisortanut 600 mio. kr.-t missaannik ukiumut iluanaarutikinnerulersitsissasoq ilimagineqarpoq.

Taamaalluni akileraarusiisarnikkut oqilisaaneq immikkoortuni allani qaffasinnerusunik isertitaqamissamik pisariaqalersitsisoq pisortaniluunniit annertuumik sipaarnermik nassataqartoq matumani pineqarpoq. Tamanna inuiaqatigiitsinnut annertuunik kinguneqassaaq.

Ilanngaasiinani akileraarusiisarneq tulliullugu inuiaqatigiinni naligiinnginnermik annertunerulersitsissaaq. Isertitakitsut akunnattumillu isertitaqartut ullumikkornit akileraarnerusalissapput, akerlianillu isertitaqarnerpaat akileraarutaat appartinneqassapput.

Taamatut oqaaseqarnermut assersuutit marluk takussutissiipput¹:

- Inuk ukiumut 160.000 kr.-nik isertitaqartoq tamanut annertoqatigiimmik 30 procentimik akileraarusiinikkut ullumikkornit 9.300 kr.-t missaannik akileraarnerusalissaaq.
- Inuk ukiumut 500.000 kr.-nik isertitaqartoq ullumikkumut sanilliullugu 34.900 kr.-t missaannik akileraarnikinnerulissaaq.

Illunik piginnittunut pisisunut ernianut ilanngaammik atorunnaarsitsineq illumik piginneqatigiilluniluunniit inissiamik pisinermik aningaasartuuteqarnerulernermik peqataaqataassaaq. Tamanut annertoqatigiimmik akileraarusiisarneq ernianullu ilanngaammik atorunnaarsitsineq taamaalilluni ineqarnermut niuffaffimmi malunnaatilimmik kinguneqassaaq.

Aaqqissuussineq ilanngaatitaqanngitsumik ataatsimoorussamik akileraarummik procentitalik pisariillisaanernik malitseqarsinnaavoq. Akissarsiaqarlutilli sulisartut ilanngaataat nalinginnaasut allaffissornikkut annertuumik nammakkiisuunngillat, akileraarusiissummimmi naatsorsuineq qarasaasiakkut pisarmat. Ernianut aningaasartuutit amerlanerpaartaat aningaaserivinnit nalunaarutigineqartarput.

Namminersorlutik inuussutissarsiortunut ingerlatsinermut aningaasartuutitut, ernianut nalikilliliinernullu sulii ilanngaateqarnissaaq tunngavissaatinneqartariaqarpoq. Taamaattoqanngippat aaqqissuussinerup namminersorlutik inuussutissarsiortorpassuarnut annertuumik akileraarutiniq qaffaaneq nassatarissavaa, tassani aalisartut piniartullu ilanngullugit.

Akileraarusiissutigineqartorluunniit assersuutigalugu 30 procentimut annertuumik appartinneqaraluarpat, assersuutigalugu isertitamik nalunaarutiginninnginnikkut, isertitamit akileraarusiinissaaq sulii pilerinarnerusussaavoq. Akileraarutiniq peqquserluuteqarneq annikillisariniarlugu, sulii nalunaarutiginninnernik nakkutilliinernillu il.il pisariaqartitsisoqartussaassaaq.

Akileraarusersueriaatsip pisariillisarinnissaa iluaqutissaqartussaavoq. Maannakkulli ingerlatat amerlasuut imminut isumagisunngortinnerisigut ilaatigut tamanna pitsaanerusumik pisinnaasoq Naalakkersuisut isumaqarput.

Taama oqaaseqarlunga Inatsisartut oqallilluarnissaannik kissaappakka.

¹ Naatsorsuinermini assersuut:

Ullumikkut akileraarut: $(160.000 - 70.000) \times 43 \text{ pct.} = 38.700 \text{ kr.}$

Ilanngaasiinani akileraarut: $160.000 \times 30 \text{ pct.} = 48.000 \text{ kr.}$

Ullumikkut akileraarut: $(500.000 - 70.000) \times 43 \text{ pct.} = 184.900 \text{ kr.}$

Ilanngaasiinani akileraarut: $500.000 \times 30 \text{ pct.} = 150.000 \text{ kr.}$

Sulinermini ilanngaata (Suila tapit) akileraarusiinermilu ilanngaatit allat isiginiarneqanngillat.